

Andrzej Hurło*

SPRAWOZDANIE Z WIZYTY STUDYJNEJ W PODMIOTACH EKONOMII SPOŁECZNEJ W DNIACH 21–23 PAŹDZIERNIKA 2019 R.

Elbląska Uczelnia Humanistyczno-Ekonomiczna otrzymała zaproszenie do uczestnictwa w wizycie studyjnej w podmiotach ekonomii społecznej, w dniach 21–23 października 2019 roku. Zaproszenie to było efektem rozwoju współpracy EUH-E z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w zakresie wspólnego realizowania działań związanych z popularyzacją wiedzy na temat ekonomii społecznej, poprzez wymianę doświadczeń oraz wspólną organizację działań (konferencji, targów, spotkań, wizyt studyjnych).

Celem wizyty studyjnej było poznanie przez środowisko naukowe zasad działalności różnych form podmiotów ekonomii społecznej w praktyce oraz sposobów ich ekonomizacji przez różnorodne formy działalności gospodarczej. Wyjazd został zrealizowany przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie w ramach projektu pozakonkursowego pt. „Ekonomia społeczna na Warmii i Mazurach”, poddziałanie 11.3.2 Koordynacja ekonomii społecznej w regionie Regionalnego Programu Operacyjnego

* Dr, Elbląska Uczelnia Humanistyczno-Ekonomiczna, Wydział Administracji i Nauk Społecznych.

Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014–2020. Podczas całej wizyty prowadzono dokumentację fotograficzną.

W wizycie studyjnej uczestniczyło siedemnaście osób. Byli to przedstawiciele środowiska akademickiego z terenu województwa warmińsko-mazurskiego. Elbląską Uczelnię Humanistyczno-Ekonomiczną reprezentowali: Regina Abakanowicz – dyrektor Studium Podyplomowego, dr Miłosz Kaczyński – koordynator kierunku administracja, bezpieczeństwo wewnętrzne oraz dr Andrzej Hurło – adiunkt Wydziału Administracji i Nauk Społecznych EUH-E.

Program przewidywał wizytację w podmiotach ekonomii społecznej prowadzących działalność gospodarczą, prelekcję ekspertów ekonomii społecznej wraz z dyskusją uczestników w wielu ciekawych miejscach.

Były to m.in.:

1. **Młynek Cafe**, Spółdzielnia Socjalna „Dobra Ekonomia” w Galerii Handlowej INBAG w Bartoszycach, prowadzi działalność jako kawiarnia przygotowująca własne wyroby. Równocześnie to prężnie działające przedsiębiorstwo społeczne pracuje nad uruchomieniem piekarni własnych wyrobów w zagospodarowanej kuchni w Areszcie Śledczym w Bartoszycach. Spółdzielnia stawia na przyjazną atmosferę kawiarnianą jako idealnego przystanku podczas codziennego zgiełku. Przestrzeń kawiarni jest tak zaprojektowana, by każdy mógł odpocząć podczas przerwy na kawę, lunchu biznesowego czy spotkania w gronie najbliższych. Działalność własnej piekarni opierać się będzie na doświadczonym piekarzu z regionu. Oprócz wypieków spółdzielnia prowadzi będzie kilka szkoleń rocznie z wypieku chleba na terenie całej Polski.

Zwiedzanie terenu byłego zakładu karnego w Bartoszycach

Spotkanie przedstawicieli środowiska naukowego Elbląskiej Uczelni Humanistyczno-Ekonomicznej z ekspertami ekonomii społecznej i pracownikami „Młynka Cafe”

2. Zakład Aktywności Zawodowej w Bartoszczach SION – celem Zakładu Aktywności Zawodowej założonym przy Stowarzyszeniu Integracji Osób Niepełnosprawnych (SION) jest aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności lub o stopniu umiarkowanym, jeśli dodatkowo stwierdzono u tych osób autyzm, upośledzenie umysłowe lub chorobę psychiczną. W Zakładzie Aktywności Zawodowej (ZAZ) zatrudnionych jest 25 osób. ZAZ oferuje m.in. sprzedaż domowych ciast, kanapek, pizzy, świadczy usługi porządkowe i pralnicze. W budynku mieści się również pracownia rękodziela artystycznego.

3. Warsztat Terapii Zajęciowej w Bartoszczach SION – celami statutowymi Stowarzyszenia jest: tworzenie warunków rehabilitacji i rewalidacji osób niepełnosprawnych, gromadzenie środków na zakup sprzętu rehabilitacyjnego, aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych, pomoc w uzyskaniu zawodu i znalezieniu pracy oraz współdziałanie ze specjalistami z zakresu rehabilitacji, psychologami i lekarzami oraz działaczami społecznymi.

4. Klub Integracji Społecznej NORA w Bartoszczach – prowadzony przez Stowarzyszenie NORA, której celem jest tworzenie warunków dla rozwoju inicjatyw, które powstały z aktywności młodych ludzi – umożliwia realizację działań służących lokalnej młodzieży. Stowarzyszenie NORA zostało założone, aby zrzeszeni w nim mieszkańcy Bartoszczy i okolic mogli dzielić

się swoimi umiejętnościami, wymieniać doświadczenia oraz skupiać osoby z dziedziny animacji kultury i wsparcia aktywności lokalnego społeczeństwa. Na 180 mkw stowarzyszenie wspiera w swoich działaniach około 50-osobową grupę złożoną z młodzieży całego powiatu bartoszyckiego. Jednym ze sposobów realizacji celów statutowych jest prowadzenie działalności gospodarczej w oparciu o pracę członków instytucji – w zakresie animacji, fotografii i montażu audiowizualnego. Cały zysk jest przeznaczany na cele statutowe organizacji.

5. Środowiskowy Dom Samopomocy w Reszlu jest placówką wsparcia dziennego przeznaczoną dla osób z zaburzeniami psychicznymi, realizującą swoje cele poprzez stosowanie różnorodnych form zajęć indywidualnych i grupowych, dostosowanych do potrzeb i możliwości uczestnika. Szeroki zakres zajęć prowadzony jest w pracowniach kulinarnych, muzyczno-teatralnych, plastycznych, ruchu i rekreacji oraz komputerowej.

6. Warsztat Terapii Zajęciowej w Kętrzynie jest to odrębna organizacyjnie i finansowo jednostka Mazurskiego Stowarzyszenia Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych, stwarzająca osobom niepełnosprawnym, niezdolnym do podjęcia pracy, możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskiwania i przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. W warsztacie funkcjonuje osiem pracowni prowadzonych przez wykwalifikowaną kadrę: pracownia gospodarstwa domowego, krawiecka, stolarska, ślusarska, plastyczna, dziewiarska, ceramiczna, umiejętności społecznych i przygotowania zawodowego. Działalność gospodarczą warsztat prowadzi głównie w zakresie usług gastronomicznych i rzemiosła artystycznego.

7. Fundacja Projekt Arche – to organizacja aktywnie realizująca projekty dofinansowane ze środków unijnych, ukierunkowana na działania wspomagające rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości społecznej, działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych.

Przykładem zaangażowania przedsiębiorstwa społecznego jest Houseboat, czyli pływający dom z misją społeczną. Houseboat przeznaczony jest dla każdego, nie tylko dla doświadczonych sterników. W celu wyróżnienia oferty fundacji na rynku każdy wynajmujący witany jest kosztem powitalnym.

Dochód z działalności gospodarczej – czarteru Houseboat – przeznaczony jest wyłącznie na statutowe cele społeczne fundacji, m.in. na wsparcie dla chorych na stwardnienie rozsiane, aktywizację osób pozostających bez zatrudnienia oraz rozbudowę floty houseboatów na Mazurach.

8. Fundacja na Rzecz Wspierania Rozwoju Kreatywności oraz Rozwoju Twórczości Dzieci, Młodzieży i Dorosłych „Kreolia Kraina Kreatywności”

w **Jerutkach** – to aktywna organizacja, której działania zmierzają do wyrównania szans rodzin i osób w trudnej sytuacji życiowej, poprzez aktywizację zawodową i społeczną. Fundacja jest również silnie nastawiona na pielęgnowanie regionalnej tradycji i kultury. Prowadzi działalność gospodarczą opartą na różnorodnych zajęciach w ramach prób chóru, gry na gitarze i fortepianie, śpiewu, animacji artystycznej oraz prowadzenia publicznego przedszkola. Dodatkowo organizuje zajęcia i konkursy kulinarne.

9. Przedsiębiorstwo Społeczne „Garncarska Wioska” w Kamionce koło Nidzicy – to prężnie działające przedsiębiorstwo społeczne we wsi Kamionka k. Nidzicy. Wioskę prowadzi Nidzicka Fundacja Rozwoju NIDA (w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością). Działalność przedsiębiorstwa jest ściśle związana z historią regionu. W Kamionce wrabiano artystycznie zdobione kafle, w XVI wieku wytapiano żelazo z rudy darniowej, z kolei browar nidzicki warzył piwo, działali sukiennicy, kapelusznicy i wytwórcy sanek.

Wizyta w „Garncarskiej Wiosce” w Kamionce

Obecnie w wiosce organizowane są jarmarki, oferuje się produkty ceramiczne, krawieckie, pamiątki regionalne, wyroby z pszczelego wosku i produkty zielarskie. „Garncarska Wioska” jest również miejscem organizacji pokazów ceramicznych, warsztatów malowania na szkle oraz wytwa-

Zwiedzanie wioski tematycznej w Kamionce

rzania świec woskowych. W okresach przedświątecznych przedsiębiorstwo społeczne organizuje warsztaty malowania bombek choinkowych i zdobienia pisanek. W Wiosce organizowane są również wydarzenia integracyjne dla firm, szkolenia i wizyty studyjne.

Na terenie „Garncarskiej Wioski” znajduje się również największy na Mazurach ogród pokazowy – Rajski Ogród – z kilkoma tysiącami różnych gatunków roślin.

Wizyta studyjna w przedsiębiorstwach społecznych w województwie warmińsko-mazurskim była okazją do rozwoju współpracy i wymiany doświadczeń pomiędzy tzw. trzecim sektorem a środowiskiem naukowym.

Grupa poznała produkty ekonomii społecznej z regionu województwa warmińsko-mazurskiego, sposób funkcjonowania poszczególnych jednostek, a przede wszystkim miała okazję do wymiany porad, pomysłów i informacji dotyczących rozwoju obszaru. Przekazanie dobrych praktyk oraz wymiana opinii przełoży się również na efektywniejsze działanie odwiedzanych podmiotów ekonomii społecznej. Uczestnicy wizyty studyjnej nawiązali kontakty z prężnie działającymi organizacjami, nastąpiła integracja społeczna i wymiana doświadczeń, a poznanie modelowych przykładów to sposób na wykorzystanie praktycznej wiedzy w procesie nauczania. Pozyskana wiedza z zakresu ekonomizacji sektora społecznego zostanie przekazana studentom EUH-E w ramach zajęć z przedmiotów ekonomii społecznej.